Dnr 289-2014-1.5.1

Stockholms stad

Kommunstyrelsen
RI

Dnr: 325-184-2014
Sida 1 (2)
Datum: 2014-05-23

Till berörd remissinstans

HÄGERSTEN-LILJEHOLMENS
STADSDELSFÖRVALTNING

2014 -05- 27

Registraturet

Angående remissen om Program för HBT-frågor 2014-2017.

Detta gäller remissvar på "Program för HBT-frågor 2014-2017."
Dnr: 325-184-2014

Remisstiden sträcker sig till den 10 september 2014, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på RI är Martin Edgelius, tfn 08-508 29 216.

Remissvar skickas till:

- RI i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilägg **inte** remissunderlaget. Det finns redan diarieført i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RI-remissvar eller RI-remissvar@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

RI

Remitteringsmapp

Ärende: Program för HBT-frågor 2014-2017.

För yttrande senast: 10 sept 2014

Stadsdelsnämnderna

Rinkeby-Kista
Spånga-Tensta
Hässelby-Vällingby
Bromma
Kungsholmen
Norrmalm
Östermalm
Södermalm
Enskede-Årsta-Vantör
Skarpnäck
Farsta
Hägersten-Liljeholmen
Skärholmen
Älvsjö

Facknämnderna

Arbetsmarknadsnämnden
Exploateringsnämnden
Fastighetsnämnden
Idrottsnämnden
Kulturnämnden
Kyrkogårdsnämnden
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden
Revisionskontoret
Socialnämnden
Servicenämnden
Stadsarkivet
Stadsbyggnadsnämnden
Trafik- och Renhållningsnämnden
Utbildningsnämnden
Valnämnden
Äldrenämnden
Överförmyndarnämnden

Övriga

Stadshus AB
KS Råd för funktionshinderfrågor
KS Pensionärsråd
Stockholms läns landsting
RFSU (riksförbundet för sexuell upplysning)
RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter)
LAFA (enheten för sexualitet och hälsa)
UMO (ungdoms-mottagning på nätet)

Dnr 189-2014-1.5.1

För en HBQT-policy i Stockholms stad

Stockholm stad är en föregångsstad där det är lätt för alla människor att leva, detta ska självklart gälla oavsett sexuell läggning. HBTQ-personer upplever ibland att de inte bemöts med rätt kompetens eller med samma respekt och professionalitet som andra. En del upplever att de kränks och osynliggörs. Som ett led i detta arbete ska en stadsövergripande HBTQ-policy antas av kommunfullmäktige. Policyn ska gälla för hela Stockholms stad och därför önskar vi involvera flera parter genom en bred remittering till interna och externa aktörer.

För att sprida kunskap om HBTQ-frågor bland anställda i staden och hos de fristående aktörerna som har avtal med staden är det angeläget att ha en stadsövergripande policy. Policyn ska utgå från alla människors lika värde och närma sig HBTQ-frågan på ett kunnigt, respektfullt och inkännande sätt. Det är viktigt att betona ett normkritiskt perspektiv och att den är inkluderande. Den ska grunda sig på kunskap och förståelse och inte minst självklarheten att var och en har rätt att vara sig själv i en växande stad som Stockholm. En stad där alla behövs.

Vår målsättning är att policyn ska vara övergripande och enkel att ta till sig. Den ska ge tydliga signaler att stadens vill att alla medarbetare ska ha en god kunskap om HBTQ-frågor och om hur man på ett respektfullt sätt bemöter människor så att det också inkluderar personer med HBTQ-identitet. Det är därför angeläget att det innehåller en vision men också mål som ska vara möjliga att följa upp. Detta skulle exempelvis kunna vara att ta fram indikatorer som är relevanta för stadens olika områden.

Som ett första steg i detta arbete efterfrågar vi att få in underlag med konkreta förslag utifrån bifogade tjänsteutlåtande till hur vi gemensamt kan formulera den bästa tänkbara HBTQ-policyn för framtiden och vår stad. Ett arbete där många ska känna sig delaktiga.

Sten Nordin
Finansborgarråd (M)

Anna König Jerlmyr
Socialborgarråd (M)

socialroteln

Ragnar Östbergs plan 1
stockholm.se

Handläggare
Jonas Hedenström
Telefon: +46850829470

Till
Kommunstyrelsen

Program för HBT-frågor 2014-2017

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Program för HBT-frågor 2014-2017 (bilaga 1) godkänns.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
Biträdande stadsdirektör

Bakgrund

Många personer med HBT[1]-identitet upplever att de kränks och osynliggörs. Erfarenhet av och rädsla för diskriminering, våld och trakasserier på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck och så kallade hatbrott är också vanligare förekommande bland personer med HBT-identitet än bland den övriga befolkningen.

Stockholms stad har genom Vision 2030 tydliggjort ambitionen om att Stockholm ska vara en stad i världsklass. Det innebär en mänsklig stad som bejakar alla människors rätt och okränkbara frihet till att utvecklas och vara den man är.

Kommunstyrelsen beslutade i verksamhetsplan 2014 att ta fram ett program för stadsövergripande HBT-arbete.

Stadsledningskontoret
Förnyelseavdelningen

Ragnar Östbergs plan
105 35 Stockholm
Telefon +46850829470
Växel +46850829000
kommunstyrelsen@stockholm.se
stockholm.se

[1] HBT är en förkortning för homosexuella, bisexuella- och transpersoner

Ärendet

HBT-programmet syftar till att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning och synliggöra HBT-personers behov för att säkerställa ett gott bemötande i alla verksamheter, oavsett vem som utför servicen. Lika viktigt är att också öka förståelsen för och kunskapen om HBT hos de medarbetare som dagligen möter stockholmarna. Detta för att bemöta HBT-personer med öppenhet och respekt. Arbetet för HBT-personers rättigheter handlar om mänskliga rättigheter och är en självklar del i ett öppet och modernt samhälle för alla.

Mål för HBT-programmet

- **Bemötande**
  Boende och besökare blir bemötta med öppenhet och respekt oavsett kön, sexuell läggning, könsuttryck och könsidentitet.
- **Synliggörande**
  Stockholms stads kommunikation beaktar HBT-perspektivet både språkligt och bildmässigt och bidrar till att synliggöra målgruppen.
- **Kompetens**
  Medarbetare inom stadens egna verksamheter samt verksamheter som arbetar på uppdrag av Stockholms stad har relevant HBT-kompetens för att för att på ett professionellt sätt ge invånarna den service som motsvarar deras behov.

Programmet gäller Stockholms stads alla nämnder och bolag samt de verksamheter som arbetar på uppdrag av Stockholms stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets förnyelseavdelning.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret anser att alla insatser för att främja jämställdhet är angelägna. Det föreslagna HBT-programmet är ett komplement till redan befintliga styrdokument på internationell, nationell och kommunal nivå.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Program för HBT-frågor 2014-2017.

Bilaga 1. Program för HBT-frågor 2014-2017

Program för HBT-frågor 2014-2017

Stockholms stad har genom Vision 2030 tydliggjort ambitionen om att Stockholm ska vara en stad i världsklass. Det innebär en mänsklig stad som bejakar alla människors rätt och okränkbara frihet till att utvecklas och vara den man är. I Stockholm ska alla få rätt till trygga uppväxtförhållanden och en god och välfungerande samhällsservice där ingen diskrimineras. Stadens verksamheter präglas av en mångfald och oavsett vem som är huvudman för verksamheten ska alla stockholmare få ett gott bemötande och service utifrån sina förutsättningar och villkor.

HBT-programmet syftar till att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning och synliggöra HBT-personers[1] behov för att säkerställa ett gott bemötande i alla verksamheter, oavsett vem som utför servicen. Lika viktigt är att också öka förståelsen för och kunskapen om HBT hos de medarbetare som dagligen möter stockholmarna. Detta för att bemöta HBT-personer med öppenhet och respekt. Arbetet för HBT-personers rättigheter handlar om mänskliga rättigheter och är en självklar del i ett öppet och modernt samhälle för alla.

Programmet gäller Stockholms stads alla nämnder och bolag samt de verksamheter som arbetar på uppdrag av Stockholms stad.

Bakgrund

Många personer med HBT-identitet upplever att de kränks och osynliggörs. Erfarenhet av och rädsla för diskriminering, våld och trakasserier på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck och så kallade hatbrott är också vanligare förekommande bland personer med HBT-identitet än bland den övriga befolkningen. I Brottsförebyggande rådets rapport Hatbrott 2012 (2013:16) identifierades uppskattningsvis 710 anmälningar med hatbrott i Sverige på grund av sexuell läggning. Av dessa hade uppskattningsvis 690 anmälningar ett homofobiskt motiv.

Skillnaderna i hälsa är också stor inom gruppen HBT-personer.

[1] HBT är en förkortning för homosexuella, bisexuella- och transpersoner

Stadsledningskontoret
Förnyelseavdelningen

Ragnar Östbergs plan
105 35 Stockholm
Telefon +46850829470
Växel +46850829000
kommunstyrelsen@stockholm.se
stockholm.se

Bisexuella och transpersoner har i studier uppvisat sämre allmänt hälsotillstånd än homosexuella personer. Transpersoner uppvisar oftare ett sämre hälsoläge än bisexuella och homosexuella. I Folkhälsoinstitutets rapport framgår det att unga transpersoner har störst besvär gällande ängslan, oro eller ångest. Ungdomsstyrelsens utredning *Hon Hen Han* från 2010 visar att var femte HBT-ungdom blivit utsatt för våld i hemmet och hälften har blivit utsatt för kränkande behandling de senaste tre månaderna. Undersökningen visar att 65 procent av kvinnorna och 48 procent av männen har blivit bemötta på ett kränkande sätt.

Målbild – Ett mänskligare Stockholm

Målet är att tillvarata erfarenheter och kunskaper och värdesätta den mångfald som olika, kön, ålder, sexuell läggning, etnicitet, trosuppfattning och funktionsnedsättning utgör hos medarbetare och stockholmare. Medarbetarna ska i sitt bemötande visa respekt genom ett professionellt förhållningssätt. Detta uppnås genom ett aktivt arbete utifrån HBT-programmets målområden.

Stadens övergripande och verksamhetsspecifika kommunikation har en viktig roll i att synliggöra målgruppen och dess kringliggande behov och förutsättningar. Därför är det viktigt att även HBT-perspektivet tillvaratas i stadens kommunikationsarbete.

För att kunna ge en god service utifrån målgruppens behov krävs relevant kompetens såväl i stadens egna verksamheter som hos de som arbetar på uppdrag av Stockholms stad. Stadens nämnder och bolag ska därför säkerställa att medarbetare har erforderlig kompetens om HBT-frågor inom området och därmed skapa förutsättningar för en bra service, rättssäker myndighetsutövning och ett gott bemötande.

Mål för HBT-programmet

- **Bemötande**
  Boende och besökare blir bemötta med öppenhet och respekt oavsett kön, sexuell läggning, könsuttryck och könsidentitet.
- **Synliggörande**
  Stockholms stads kommunikation beaktar HBT-perspektivet både språkligt och bildmässigt och bidrar till att synliggöra målgruppen.
- **Kompetens**
  Medarbetare inom stadens egna verksamheter samt verksamheter som arbetar på uppdrag av Stockholms stad har relevant HBT-kompetens för att för att på ett

professionellt sätt ge invånarna den service som motsvarar deras behov.

Genomförande

Ansvaret för att programmet genomförs ligger på respektive nämnd och bolag. Kostnader för genomförandet ska rymmas inom ordinarie verksamhet.

För att uppnå de effekter HBT-programmet syftar till är det viktigt att alla bidrar till att målen uppnås. Det är därför extra viktigt att chefer på alla nivåer arbetar med att:

- Informera om HBT-programmet
- Vidta åtgärder för att HBT-perspektivet säkerställs
- Säkerställa att alla medarbetare har kunskap om och kompetens för att bemöta HBT-personer på ett respektfullt sätt
- Säkerställa att HBT-perspektivet tas tillvara i stadens kommunikation
- Vid upphandling av verksamhet ska HBT-programmets målsättning avseende synliggörande, kompetens och bemötande utgöra en del i avtalsinnehållet där det är relevant

Uppföljning

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ansvarar för uppföljning. HBT-programmet ska följas upp genom att:

- addera en fråga i Medborgarundersökningen om hur väl staden beaktar HBT-perspektivet

Styrande lagar och dokument

Stadens HBT-program är utarbetat med utgångspunkt i lagar och styrande dokument på internationell, nationell och kommunal nivå.

FN:s deklaration om mänskliga rättigheter

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Så inleds FNs allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna. I internationella konventioner har Sverige åtagit sig att till fullo nyttja alla tillgängliga resurser för att trygga de mänskliga rättigheterna och att därmed tydliggöra statens och kommunernas/landstingens ansvar mot kommuninvånarna.

FN:s konvention om barnets rättigheter

I artikel 2 slås fast att alla barn har samma rättigheter och lika

värde. Inget barn får diskrimineras oavsett barnets eller dess vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp eller börd.

Regeringsformen

Enligt 1 kap. 2 § regeringsformen ska det allmänna motverka diskriminering på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Kommunallagen

Enligt 2 kap. 2 § Kommunallagen ska kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Diskrimineringslagen

Enligt 1 kap. 1 § i diskrimineringslagen har lagen till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Stockholms stads personalpolicy och Kommunfullmäktiges riktlinjer för nämnders och styrelsers jämställdhets- och mångfaldsplaner

Som medarbetare i Stockholms stad respekterar du alla människors lika värde och erfarenheter. I enlighet med Stockholms stads riktlinjer ska alla arbetsplatser präglas av jämställdhet och mångfald. För Stockholms stad, som stor arbetsgivare och i kraft av de verksamheter som staden utför, är det särskilt viktigt att alla ska ha samma möjligheter och behandlas likvärdigt i fråga om arbetsförhållanden och anställningsvillkor. Rekryteringsprocessen ska säkerställa att den enskildes kompetens blir avgörande och att ingen diskriminering sker. Stadens verksamheter ska kännetecknas av respekt och en insikt om alla människors lika värde. En god arbetsmiljö är fri från kränkande särbehandling och sexuella trakasserier. Alla medarbetares erfarenheter och kunskaper ska tas tillvara, oavsett roll i organisationen.

Antidiskrimineringsklausul vid upphandling

I stadens upphandlingar av tjänster och byggentreprenader ska anti-diskrimineringsklausul användas som avtalsvillkor (KF 2008-09-29) som huvudsakligen innehåller krav på att leverantören vid varje

tidpunkt följer gällande antidiskrimineringslagstiftning. Överträdelse av avtalsvillkoret är hävningsgrundande.